

Roofvogels

CARMABI foundation



Sponsored by:



Inhoudsopgave

- Inleiding...	2
- Een beetje geschiedenis...	2
- Familieverbanden...	2
- De Amerikaanse torenvalk of Kinikini...	3
- De Warawara of Caracara...	4
- De Visarend of Gabilán Piskadó...	5
- De Witstaartbuizerd of Falki...	5
- De Kerkuil of Palabrua...	6
- De Holenuil of Shoko...	6
- Meer weten?	6

Contactinfo NME:

Al onze contactgegevens op een rijtje:

CARMABI sectie NME

Piscaderabaai z/n
Postbus 2090
Willemstad
Nederlandse Antillen

Tel nr. 462-4242 (ext.11)

Fax. Nr. 462-7680

Email: educatie@carmabi.org

Website: www.carmabi.org

We hopen dat dit infoblad heeft bijgedragen aan een succesvolle spreekbeurt en/of werkstuk. Tips en suggesties zijn natuurlijk altijd welkom! Mail deze dan op bovenstaand emailadres. Bellen mag natuurlijk ook. Heb je meer vragen? Neem dan ook contact met ons op.

CARMABI heeft als doel het bewerkstelligen van duurzame ontwikkeling. Dat wil ze bereiken door het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek, actief natuurbeheer en natuur en milieu educatie!

Foto's:

Michelle da Costa Gomez
Leon Pors
Peter van der Wolf

Ontwerp en opmaak:
Michelle da Costa Gomez

Auteur:
Cyrill Kooistra

Vertaling Papiamentu:
Sylvienne Martina

Redactie:
Stella van de Windt
Michelle da Costa Gomez

Financiering:
Banco di Caribe

Roofvogels zijn zeer opvallende dieren. Je ziet ze hoog in de lucht cirkelen op luchtstromen, om plotseling naar beneden te duiken. Ze zijn makkelijk te herkennen aan een zeer scherpe snavel, flinke scherpe klauwen en vaak enorm grote vleugels. Overal ter wereld komen roofvogels voor, behalve op Antarctica. De naam roofvogel klinkt een beetje negatief als je het over zulke mooie vogels hebt. In de officiële kringen worden ze dan ook wel stootvogels genoemd. Dit geeft aan hoe deze vogel zijn prooi vangt, namelijk met de poten vooruit. Roofvogels zijn belangrijk voor de balans in de natuur. Ze jagen vooral op dieren die zwak zijn of ziek. De sterkere dieren laten zich niet zo makkelijk vangen.

De aaseters onder de stootvogels zorgen er voor dat ook de dode dieren (aas) worden opgeruimd.

Een beetje geschiedenis

Heel vroeger werden roofvogels al gehouden om te helpen bij de jacht. Meestal werden hiervoor valkachtigen gebruikt. Jonge vogels werden opgeleid om met prooi bij de baas terug te komen. De dieren kregen een kapje op en zaten vaak vast aan een lijn.

Tegenwoordig geven valkeniers informatie over het gedrag, bedreigingen en het behoud van deze mooie vogels.

Vaak is er ook een "vogelziekenhuis", een soort opvangtehuis waar gewonde vogels kunnen worden onder gebracht.

Ook hier op Curacao is er een valkenier met opvangmogelijkheden voor gewonde of zieke dieren. Aan het einde van dit infoblad vindt je zijn website.

Familieverbanden

De roofvogelfamilie bestaat uit verschillende takken. Omdat men niet altijd even correct omgaat met namen is het nodig om toe te lichten hoe de roofvogelfamilie is opgedeeld. Er zijn in totaal 5 familietakken te identificeren.

1. De valken.

Valken zijn meestal vogeljagers, dat wil zeggen dat hun prooi voornamelijk uit vogels bestaat. Ze kunnen hun prooi over lange afstanden volgen. Valken kunnen snelheden halen van wel 180 km per uur. Ze vangen de prooi met hun klauwen, maar doden hem met de snavel. Ze zijn veel te vinden op open vlaktes, waar ze de ruimte hebben om te jagen.

2. De havikachtigen.

Deze vogels zijn goede sprinters. Ze zijn er goed in om vanuit een schuilplek heel explosief tevoorschijn komen om hun prooi aan te vallen. Deze vogels hebben korte brede vleugels, en een lange staart.

3. De arenden.

De arenden zijn de zwevers onder de roofvogels en kunnen daardoor lange afstanden afleggen. Daarbij maken ze onder andere gebruik van stijgwinden. Dat is lucht wat langs stijle bergwanden omhoog gaat.

Ze hebben lange brede vleugels en een korte staart. Hierdoor zijn ze niet geschikt voor een korte sprint. Deze vogels doden hun prooi met hun klauwen die erg sterk en krachtig zijn.

4. De gieren.

Deze bekende vogels behoren tot de aaseters. Ze hebben een heel goed spijsverteringssysteem. Daarnaast hebben ze ook een heel erg goed ontwikkeld reukvermogen, zodat ze dode dieren (kadavers) op grote afstand kunnen ruiken. Ze hebben brede vleugels met een zeer grote spanwijdte. Hierdoor kunnen ze niet in één keer verticaal omhoog. (Leuk om te zien, want ze maken eerst een soort huppelpasje om dan met veel gestuntel eindelijk omhoog te gaan.)

5. De uilen.

Uilen jagen vooral in het donker (enkele soorten doen dit ook overdag). De meeste zijn gespecialiseerd in het jagen op muizen. De Europese Oehoe kan wel grotere prooien aan zoals bijvoorbeeld een haas. Nadat de prooi in zijn geheel is opgegeten worden de haren, veren en botjes tot een bal samengeperst die ze dan uitbraken. Het zoeken naar uilenballen is een goede manier om te weten waar je uilen kunt vinden.

Op de Benedenwindse eilanden van de Nederlandse Antillen leven 5 verschillende soorten roofvogels. Op Curaçao komen 4 soorten voor die ook hier broeden en er zijn tenminste 3 soorten die het eiland regelmatig op doorreis bezoeken. Van de vogels die hier broeden is er één die alleen s' nachts jaagt: de Palabrua oftewel de Kerkuil. Overdag zien wij de Warawara (Caracara), de Kinikini (Amerikaanse torenvalk) en de Falki (Witstaartbuizerd). Eén van de bezoekers van ons eiland is de Gabilán Piskadó (Visarend).

De Amerikaanse torenvalk of Kinikini



De wetenschappelijke naam voor de Kinikini is *Falco sparverius*. In het Nederlands is hij bekend als de Amerikaanse torenvalk, en in het Engels als de American Kestrel. Deze vogel is vrij klein, niet veel groter dan een forse parkiet. Je komt het dier overal op Curaçao tegen, zowel in de mondi als in de woonwijken. Als hij vliegt vallen de spitse vleugels en de lange staart gelijk op. Het vogeltje is overwegend roodbruin en er zijn duidelijke verschillen tussen het mannetje en het vrouwtje. Zo heeft het mannetje blauwgrijze vleugels. Het vrouwtje is iets groter, en de vleugels zijn

Wist je dit?

- De Warawara loopt liever dan dat hij vliegt. Als het dier ergens zit te eten en wordt verstoord dan loopt hij in eerste instantie heel hard weg. Pas als het niet anders kan vliegt hij op.
- Roofvogels als de Warawara en de Falki zijn vaak bang voor vogels als de Chuchubi en zelfs de Blenchi (Spotlijster en kolibrie). Het komt regelmatig voor dat ze door deze dieren worden weggejaagd als ze te dicht bij hun nest komen. Ondanks het feit dat roofvogels een "agressieve" indruk geven zijn ze dit dus absoluut niet.

overwegend gestreept.

Een ander kenmerk is dat de koptekening “bakkebaarden” heeft, zwarte vlekken aan de zijkanten van de kop.

Kinikini's jagen voornamelijk op hagedissen, muizen, kevers, torren en kleine vogels. Ook sprinkhanen worden weleens gegrepen. De dieren houden van hoge uitkijkposten zoals daken, lantaarnpalen en bomen.

Door zijn vleugels tijdens het vliegen een

bepaalde slag te laten maken kan hij in de lucht blijven hangen om zo een goed uitzicht te hebben op zijn leefgebied. Dit stilhangen in de lucht wordt bidden genoemd.

Tijdens het baltsen geven ze fantastische vliegshows waarbij ze luid roepen.

De kinikini maakt gebruik van holten in de rotsen om een nest te maken, waarin dan 3 tot 5 eieren worden gelegd die na ongeveer 30 dagen uitkomen. De jongen vliegen na een maand uit.

De Warawara of Caracara



De wetenschappelijke naam voor de Warawara is *Polyborus plancus*. In het Nederlands en in het Engels noemen ze hem Caracara. Deze vogel zie je het meest op Curaçao, vooral wanneer je richting Westpunt rijdt.

De Warawara is veel groter dan de Kinikini. In de lucht is hij heel gemakkelijk te herkennen. Hij vliegt namelijk een beetje klungelig. Hij heeft een lang gestrekte nek, een in verhouding zware snavel en gevingerde vleugels in de lucht. Deze vogel is egaal bruin, met een crèmekleurige kop en borst, en hij heeft een donkerbruine “pet”. Zijn buik is bruin-wit gevlekt, en op zijn staart heeft hij dwarse strepen. Wat heel erg opvallend is de rode kale huid tussen de ogen en zijn snavel. Deze vogel is voornamelijk een aaseter. De rode kale huid zorgt dat er geen stukken rottend vlees in zijn veren blijven zitten. De kleur van de huid toont of de warawara zich goed voelt. Hoe roder de huid, hoe meer opgewonden het dier is. Omdat de Warawara het meest voorkomt zullen we over deze vogel iets uitgebreidere informatie geven.

De Warawara is de nationale vogel van Mexico, net zoals Amerika de Eagle heeft.

In het Spaans wordt de Warawara Gabilan genoemd. Hij staat ook bekend als The Mexican

Eagle.

De warawara is erg nuttig voor de mens, want het is een aaseter. Hij ruimt dus als het ware voor ons op, door kadavers op te eten.

Warawara's broeden maar één keer per jaar, maar er zijn gevallen bekend waarbij ze ook wel twee keer in het jaar broeden. Als het zover is leggen ze zo'n 2 tot 3 eieren, die na ongeveer 28 dagen uitkomen. De jonge vogels kunnen al uitvliegen na 1.5 tot 2 maanden. Soms zijn er wel een paar die er 3 maanden over doen.

De jonge vogels zijn makkelijk te herkennen omdat ze veel lichter gekleurd zijn dan hun ouders.

De Warawara komt niet alleen op de Antillen voor. Hij is te vinden vanaf Arizona, Texas, Mexico, en helemaal tot aan Zuid Amerika. Hij kan een hoogte bereiken van ongeveer 53 cm en zijn spanwijdte (de afmeting van vleugeltip tot vleugeltip) is ongeveer 122 cm. De Warawara staat al vanaf augustus 1987 op de lijst met bedreigde dier soorten.



Ook de Warawara houdt van een hoge plek. Hun favoriete plek is de top van een zuilcactus.

De Visarend of Gabilán Piskadó



Pandion haliaetus is de wetenschappelijke naam voor deze vogel. In het Nederlands noemen ze hem de Visarend, of Osprey in het Engels. Deze vogel zie je voornamelijk langs de kust en vooral in de binnenbaaien. (Een paar kan je elke dag zien langs de Nieuwe Haven weg.)

In de lucht is deze vogel te herkennen aan zijn lange gevingerde vleugels en een witte onderkant met een zwarte vlek op de vleugels. De vogel is verder donkerbruin en heeft een witte kop. Ook heel opvallend is de witte kuif en een zwarte

streep door het oog. Ze jagen op vis.

Dit doen ze met een duikvlucht naar beneden waarbij ze op het laatst de poten vooruit strekken om de vis aan het wateroppervlakte te grijpen. Ze kunnen hierbij volledig onder water verdwijnen. Als ze de vis eenmaal vast hebben kunnen de poten niet meer ingetrokken worden. Met zijn prooi vliegt hij naar de waterkant, waar de vis van schubben wordt ontdaan en opgepeuzeld.

Een paar van deze dieren zijn hier het hele jaar, maar de meeste visarenden zien we tijdens het trekseizoen van November tot en met Februari.

Visarenden broeden niet op onze eilanden. Dat doen ze in hun thuisland welke zo ver als Canada en het Noorden van de Verenigde Staten kan liggen. Wanneer ze broeden leggen ze twee tot vier eieren, die na ongeveer 40 dagen uitkomen.

Omdat er tussen elk ei 1 tot 2 dagen zit, is er verschil in sterkte en grootte van de kleintjes.

Vaak worden er meerdere eieren gelegd om zo in ieder geval voor reserve voedsel te zorgen voor de sterke jongen. Helaas betekent dit dat de zwakste jongen worden opgegeten door hun sterkere broer of zus.

De Witstaartbuizerd of Falki



De wetenschappelijke naam van deze vogel is *Buteo albicaudatus*. de Witstaart buizerd, of in het Engels de White-tailed Hawk. Deze vogel zul je niet zo vaak tegenkomen. De laatste paar jaren is de kans om deze vogel te zien wel wat groter geworden. Maar nog steeds is het aantal witstaartbuizerds op het eiland heel klein.

Dat komt vooral doordat deze vogels een heel groot gebied als territorium nodig hebben, de plaats waar ze jagen, broeden en leven. Omdat het eiland zo klein is kunnen er maar een paar paartjes (mannelijke en vrouwelijke samen) op leven.

Als je deze vogel in de lucht ziet valt hij zeker op door zijn opvallende ronde gestrekte vleugels. Deze vleugels zijn donkergrijs, met bruin aan de bovenkant van de vleugels. De buik is wit, en is per vogel verschillend. Elke vogel heeft dus zijn eigen buikpatroon. Wat ook erg opvalt is de witte staart met een zwarte band aan het eind.

Deze vogel jaagt vooral op konijnen, vogels (vooral duiven) en hagedissen. Deze vogel maakt graag zijn nest hoog in een zuilcactus van meestal stekelige takjes gemixt met droog gras.

Een paartje kan zelfs meerdere nesten maken in hun territorium. De Falki legt 1 a 2 eieren, die na

ongeveer 31 dagen uitkomen. Na ongeveer 47 tot 53 dagen vliegen de jongen uit.

De Kerkuil of Palabrua



De wetenschappelijke naam van deze dieren is *Tyto alba bargei*. In het Engels het het dier Barn Owl. Deze vogel zal je niet vaak zien. Het is een nachtdier. Als hij vliegt kan je hem bijna (tot zelfs helemaal niet) horen. En dat is natuurlijk heel handig als je op muizen, ratten en andere nachtdieren jaagt. Het geheim achter zijn uitstekende zicht in het donker schuilt in de grootte en constructie van de ogen. De uil kan de kleinste details onderscheiden, maar de ogen zijn ook zeer lichtgevoelig. Daar komt bij dat beide ogen aan de voorkant van de kop zitten waardoor de dieren diepte kunnen zien.

Daarbij heeft de kerkuil een enorm goed gehoor zodat prooidieren makkelijk kunnen worden

gelokaliseerd.

Op Curaçao komt een van de kleinste ondersoorten van de kerkuil voor. Deze kerkuil is maar 28 cm lang. Als je geluk hebt het dier te zien en het dier net over een lichtje heen vliegt, is zijn mooie witte onderkant goed te zien. Van boven is hij goudbruin van kleur. Wat erg opvallend is, is zijn hartvormige gelaat. Heel lang hebben wetenschappers gedacht dat deze uil alleen maar op Curaçao voorkwam, maar sinds kort weet men zeker dat hij ook op Bonaire te vinden is. Hun broedplaatsen vind je vooral in de rotswanden en/of grotten van de kalkterrassen.

In de uitgebraakte ballen vindt je de onverteerbare resten van hun prooi, zoals kleine botstukjes, veertjes, haren, enz. Kerkuilen jagen voornamelijk op ratten en muizen, maar soms ook op kleine vogels en vleermuizen. Vroeger maakten ze ook hun nesten op zolders van huizen. Nu gebeurt dat bijna niet meer. Mensen maken de daken tegenwoordig helemaal dicht waardoor de uilen er niet mee bij kunnen.

De Palabrua legt 5 tot 7 eieren, die na ongeveer 32 tot 34 dagen uitkomen. Na 7.5 week vliegen de jongen uit.

De Holenuil of Shoko

De wetenschappelijke naam van deze dieren is "*Athene cunicularia*". In het Engels heet het dier de Burrowing Owl. Deze kleine vogel is een ondersoort die alleen voorkomt op Aruba. Hij is lichtbruin met veel witte vlekjes. Opvallend aan deze vogel is dat hij grote ogen heeft die opvallend geel zijn. In tegenstelling tot de meeste uilen is dit uiltje zeer actief in de ochtend en de avond. In de ochtend is het vooral op jacht naar insecten en in de avonduren vangt het vooral muizen. Deze beestjes graven zelf hun holen uit in

de grond. Net als wij mensen zitten zij ook graag op hun porch die ze maken van de uitwerpselen van andere dieren. Deze uitwerpselen trekken mestkevers aan die vervolgens door de uil worden gevangen en opgegeten.

Mannetjes en vrouwtjes zijn even groot. Dit in tegenstelling tot de meeste uilen, waarbij het vrouwtje groter is.

De kleine Shoko legt 6 tot 9 eieren (soms zelfs 12), die na 28 tot 30 dagen uitkomen. De jongen vliegen na ongeveer 49 tot 56 dagen uit.

Meer weten?

Kijk dan in de volgende boeken of surf naar deze websites:

- Bart de Boer: Nos Paranan

- <http://www.birds.cornell.edu/AllAboutBirds/BirdGuide/Osprey.html>

- www.roofvogels.org

- <http://www.freewebs.com/roofvogelopvangcuracao/bronvermelding.htm>



